

Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Michalovciach

Fraňa Kráľ'a 21, 071 01 Michalovce

Ochrana lesných pozemkov a pasienkov pred požiarmi

Dlhodobé pozorovania a štatistiky potvrdzujú, že jarné obdobie alebo pretrvávajúce sucho zvyčajne býva spojené so zvýšeným výskytom lesných požiarov, požiarov pasienkov a iných trávnatých plôch. V dôsledku nelegálneho vypaľovania porastov dochádza každoročne nielen veľkým materiálnym škodám, ale aj nezanedbateľným škodám ekologickým. Obnova požiarom zničených lesných porastov je veľmi nákladný a dlhodobý proces a historicky sú zaznamenané prípady, kedy sa les po takejto udalosti už obnoviť nepodarilo. Takmer všetky lesné požiare vznikajú v dôsledku činností vyvíjaných človekom a ich príčinou najčastejšie býva neopatrnosť, prípadne podcenenie požiarneho nebezpečenstva pri používaní otvoreného ohňa vo voľnej prírode. Zo štatistiky požiarovosti v lesnom hospodárstve, ako aj z dlhodobých pozorovaní a porovnávaním ukazovateľov z hľadiska obdobia vzniku požiarov vyplýva, že najväčšie požiarne nebezpečenstvo predstavuje práve jarné obdobie alebo dlhotrvajúce suchá v letných mesiacoch. Opakovanou príčinou vzniku týchto požiarov je okrem používania otvoreného ohňa, spaľovania a vypaľovania suchých porastov (predovšetkým suchej trávy, pasienkov a strnísk) v bezprostrednej blízkosti lesa tiež zakladanie ohňa alebo fajčenie v lese. Štatistika požiarovosti v lesoch za rok 2020 bola v našom regióne pomerne dobrá. Takáto v celku priaznivá bilancia sa udržiava už niekoľko rokov, ale nemusí tomu byť vždy tak. Je potrebné predpokladať, že následkom klimatických zmien budú jarné a letné mesiace postupne teplejšie, a tým sa aj situácia v oblasti požiarovosti môže postupne zhoršovať.

Jar už je čoskoro tu a ovplyvniť prípadný nepriaznivý vývoj požiarovosti možno len takými opatreniami, ktoré sú nasmerované na predchádzanie vzniku požiarov porastov a tiež splnením úloh, ktoré by napomohli prípadnej rýchlej a účinnej likvidácii takých požiarov v prípade ich vzniku.

Aby požiare lesných kultúr a ostatných porastov nevznikali, je potrebné sústrediť pozornosť na dodržanie predovšetkým protipožiarnych opatrení, dbať na zvýšenú opatrnosť v jarnom období. Upozorňujeme, že je zákaz vypaľovania porastov a zákaz zakladania ohňa v lesných porastoch a v ich blízkosti alebo na miestach, kde môže dôjsť k rozšíreniu požiaru pod hroziacou sankciou 331 eur. Upozorňujeme rodičov na zvýšený dohľad nad deťmi.

Spaľovanie horľavých látok - usmernenie

Vzhľadom na častý výskyt požiarov, ktorých príčinou býva spaľovanie horľavých látok na voľnom priestranstve alebo vypaľovanie porastov, Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Michalovciach vydáva usmernenie týkajúce sa legislatívnych náležitostí na úseku ochrany pred požiarmi súvisiacich s predmetnou problematikou.

Podľa § 14 ods. (2) písm. b) a písm. c) zákona NR SR č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon) fyzická osoba teda občan nesmie vypaľovať porasty bylín, kríkov a stromov a nesmie zakladať oheň v priestoroch alebo na miestach, kde môže dôjsť k jeho rozšíreniu. Za porušenie tohto zákazu možno občanovi v priestupkovom konaní uložiť pokutu až do výšky 331 eur. Obdobne podľa § 8 písm. a) uvedeného zákona, nesmú vypaľovať porasty bylín, kríkov a stromov ani právnické osoby - podnikatelia, pričom v tomto prípade možno za toto porušenie uložiť sankciu až do výšky 16.596 eur. Platí teda všeobecný zákaz vypaľovať porasty a zakladať oheň tam, kde by sa mohol rozšíriť.

Právnické osoby – podnikatelia, môžu spaľovať horľavé látky na voľnom priestranstve s predchádzajúcim telefonickým vyznatením miestne príslušného operačného strediska Hasičského a záchranného zboru, ktorému ozrejmi podmienky, za akých bude toto bezpečné spaľovanie vykonávať a oznámi miesto a čas tohto spaľovania pred jeho začatím.

Fyzická osoba teda občan môže podľa § 31e vyhl. MV SR č. 121/2002 Z.z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov (ďalej len vyhláška) spaľovať horľavé látky na voľnom priestranstve, pričom podmienky tohto spaľovania sú uvedené priamo v cit. paragrafe. Povolenie na takéto spaľovanie občan nepotrebuje. Okrem dodržania iných povinností odporúčame miesto a čas tohto spaľovania pred jeho začatím oznámiť na príslušné operačné stredisko Hasičského a záchranného zboru na tiesňovú linku 112 a 150. Z ďalších podmienok je dôležité mať k dispozícii dostatok účinných hasiacich prostriedkov, dodržať odstupové vzdialenosti aby sa oheň nerozšíril, vykonávať nad spaľovaním trvalý dohľad, aby sa nevymklo spod kontroly a po skončení spaľovania oheň aj tlejúce zvyšky spoľahlivo uhasiť a skontrolovať okolie spaľovania. Dôležité je vybrať si na spaľovanie vhodné poveternostné podmienky, hlavne nespáľovať pri vysokých horúčavách a silnom vetre a dbať, aby pri spaľovaní nevznikla škoda na majetku.

Pokiaľ Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru vyhlási čas zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiarov (toto sa vyhlasuje prostredníctvom obecných a mestských rozhlasov), čo spravidla nastáva v suchých jarných mesiacoch alebo dlhotrvajúce letné sucho, nesmie sa spaľovanie v takomto čase vykonávať až do vyhlásenia ukončenia takéhoto času.

Z uvedeného vyplýva, že je potrebné rozlišovať spaľovanie horľavých látok od vypaľovania porastov. Pri spaľovaní sa jedná o lokálne založenie ohňa za účelom likvidácie prebytočného materiálu (napríklad konárov po orezávaní stromov alebo nepotrebného bytového inventára) na hromade a pri vypaľovaní sa jedná o plošnú likvidáciu porastu (napríklad vypaľovanie suchej trávy, celoplošné vypaľovanie strniska). Spaľovanie za podmienok už uvedených vykonávať možno, ale vypaľovanie porastov zákon zakazuje.

Všetky náležitosti týkajúce sa porušovania predpisov vrátane ukladania sankcií v súvislosti so zakladaním ohňa v prípade obcí, občanov aj podnikateľských subjektov rieši Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru, pričom podnet na porušenie zákona alebo len podozrenie z tohto porušovania môže dať právnická osoba – podnikateľ, občan alebo obec. Skúsenosti potvrdzujú, že preukazovanie nezákonného postupu je najúčinnnejšie v čase vykonávania spaľovania alebo vypaľovania a naopak, s odstupom času po ukončení takejto činnosti je preukazovanie prípadného zavinenia značne sťažené.